

Alkotmánybíróság	
1015 Budapest, Donáti u. 35-45.	
Ügyszám: IV/2135-4/2015	
Érkezett: 2015 OKT 12.	
Példány: 1	Kezelőiroda: Tisztelt Alkotmánybíróság!
Melléklet: db	

Tárgy: IV-/2135-3/2015 számú alkotmányjogi panasz hiánypótlása

A 2015. 06. 25-én keltezett az ellenem lefolytatott büntetőeljárásban a megismételt eljárás során első fokon eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság 2014. január 31-én kihirdetett 22.B.21.409/2013/70 számú elmarasztaló ítéletét, valamint ezt az ítéletet helyben hagyó Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2014. május 29-én meghozott 24. Bf.7103/2014/5 számú végzését helyben hagyó a Kúria, mint felülvizsgálati bíróság által 2015. március 31-én hozott Bfv. III.512/2014/6 számú végzése ellen a számomra törvényes határidőn belül benyújtott alkotmányjogi panasz

hiánypótlását

kívánom benyújtani az Alkotmánybíróság részére a 2015. szeptember 08. napján átvett, IV-/2135-3/2015 ügyszámú hiánypótlási felhívásra tekintettel.

Hivatkozással a hiánypótlási felhívás azon részére, melyben arról tájékoztatott, hogy az Abtv. 26. § (1) alapján beadott másodlagos panaszom nem tartozik az alkotmánybíróság hatáskörébe, mivel a hivatkozott szabályzatok, melyek a BKV Zrt. ellenőrzési tevékenységét szabályozzák, nem minősülnek jogszabálynak, sem az Abtv. 37. § (2) bekezdése alapján közjogi szervezetszabályozó eszközöknek, így azt visszavonom, továbbiakban csak az Abtv. 27. §-a alapján beadott elsődleges panaszomat tartom fenn, melyben továbbra is kérem, hogy az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv. III. 512/2014/6 számú végzését vizsgálja meg, állapítsa meg a Kúria végzésének Alaptörvény ellenességét és semmisítse meg azt.

A hiánypótlás azon megjegyzése alapján, miszerint az Alkotmány helyett az Alaptörvényben megfogalmazottakra kell hivatkoznom, mivel az utóbbi 2011. május 25. óta hatályos, valamint az is megfogalmazásra került, hogy a tisztességes eljáráshoz való jogra ugyan történt hivatkozás a panaszomban, azonban nem került idézésre az Alaptörvény sérült rendelkezése, e kifogások alapján beadványom II. pontjának tartalmát az alábbiak szerint módosítom, egészítem ki:

II.

Az Alaptörvényben biztosított jogaim, melyek sérültek a Kúria által hozott végzés során:

Személyes alkotmányos jogaim, melyek sérültek:

IV. cikk

„(1) Mindenkinek joga van a szabadsághoz és a személyi biztonsághoz.”

E kérdéssel az Európai Emberi Jogok Egyezménye (továbbiakban EJEE) I. fejezet 7. cikke is foglalkozik.

A személyes szabadság egyik megnyilvánulási formája a szabad mozgás joga, melybe beleértendő a közterületen való helyváltoztatás szabadsága is, az előbb említett törvényhellyel kapcsolatosan értendő:

XXVII. cikk

„(1) Mindenkinek, aki törvényesen tartózkodik Magyarország területén, joga van a szabad mozgáshoz és tartózkodási helye szabad megválasztásához.”

Szabad mozgáshoz való jog megfogalmazásra került az EJEE 4. kiegészítő könyv 2. cikk (1) bekezdésében is.

V. cikk

„Mindenkinek joga van törvényben meghatározottak szerint a személye, illetve a tulajdona ellen intézett vagy az ezeket közvetlenül fenyegető jogtalan támadás elhárításához.”

XXVIII. cikk

(1) „Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

XXVIII. cikk

(4) „Senki nem nyilvánítható bűnösnek, és nem sújtható büntetéssel olyan cselekmény miatt, amely az elkövetés idején a magyar jog vagy -nemzetközi szerződés, illetve az Európai Unió jogi aktusa által meghatározott körben - más állam joga szerint nem volt bűncselekmény.”

A tisztességes eljáráshoz való alapjog egyik eleme:

A nullum crimen sine lege et nulla poena sine lege elv: a „legklasszikusabb” igazságszolgáltatási alapelv. a bűncselekménnyé nyilvánításnak és büntetéssel fenyegetésnek alkotmányos indokon kell alapulnia

Tisztességes eljáráshoz való jogommal kapcsolatban

Megjegyzem, hogy a BKV Zrt. 2008.08.01-jén, amikor az eset történt, bár a Vasúti Törvény 20. § (1) bekezdése szerint kellett volna rendelkeznie Üzletszabályzattal, mely meghatározza az utas és a közte lévő szerződés jogi alapjait, ezzel nem rendelkezett. Ezt állapította meg az állampolgári jogok országgyűlési biztosa is az OBH 3078/2008. számú ügyben, mely többek között a cselekmény idején is fennálló BKV Zrt. jegyellenőrzési tevékenység vizsgálatával is foglalkozott. A hivatkozott OBH jelentés szerint a BKV Zrt. azzal, hogy nem rendelkezik üzletszabályzattal, mind formálisan, mind érdemben sérti az utasok jogállamiságából fakadó jogbiztonságához való jogát.

Abban az időben az utas részére csak az Utazási Feltételek voltak megismerhetőek az utas számára, amelyben az utas részére az volt csupán előírva a jegyellenőrzéssel kapcsolatban, hogy:

„3. A jegyek és bérletek használata

Valamennyi jegyet, bérletet vagy utazásra jogosító egyéb igazolványt/igazolást **ellenőrzéskor át kell adni az ellenőrzést végző személynek.**

A vonaljegy autóbuszon, trolibuszon, villamoson és a fogaskerekűn a vonal teljes hosszán, valamint a HÉV-en Budapest közigazgatási határáig érvényes átszállás és/vagy útmegszakítás nélkül, nyomtatásos jegykezelővel történő érvényesítés esetén legfeljebb 60 percig. A metróhálózaton belül (ideértve a MILLFAV-ot is) 60 percig érvényes és átszállásra is jogosít. Az éjszakai (900-as vonalszámú) járatokon 90 percig jogosít utazásra. A metróon, a MILLFAV-on és bizonyos HÉV állomásokon az utazás megkezdése előtt, a peronzár vonalon való áthaladás előtt kell kezelni, a

többi közlekedési eszközön felszállás után azonnal érvényesíteni kell a jegykezelő készülékkel. Az érvényesített jegyet nem szabad másra átruházni, az utazás végéig meg kell őrizni.” „,

Az utazási feltételekben leírtaknak teljes mértékben eleget tettem azzal, hogy a metró bejáratnál érvényesítettem jegyem az érvényes jegyemmel utaztam és a kijáratnál az ellenőrnek ellenőrzés céljából átadtam jegyemet. Az utazási feltételekben leírtakból egyértelműen következik, hogy az ellenőrzésre átadott bérlet visszaadását megvárja az utas, mivel arra még máskor is szüksége lesz, fel tudja használni, azonban a leírtakból semmi esetre sem következik az, hogy az utasnak a metró kijáratnál ellenőrzésre átadott jegyét, mely már nem használható fel többé, értékkel nem bír számára, meg kell várnia.

Sehol nem volt leírva, hogy kötelességem visszavenni a jegyem, megvárni, hogy a jegyet a kijáratnál az ellenőr visszaadja. Ezzel a Kúria is egyetértett

Az ombudsman leszögezte azt is a 3078/2008. számú jelentésében, hogy a BKV Zrt. egy közszolgáltatást végző szerv. Valamint a jelentés 9. oldalán a BKV Zrt. és utasa közti szerződésről így ír: „A BKV Zrt. és utasa közötti jogviszony egy vállalkozási szerződés, amelynek keretében a BKV Zrt. arra vállal kötelezettséget, hogy utasát díjfizetés ellenében egy adott megállótól egy másikig elszállítja. E szerződés lényeges tartalmi eleme a szolgáltató részéről, hogy utasát- annak életét, testi épségét, és egészségét valamint a járműre jogszerűen felvihető vagyontárgyait megóvva az utas által kívánt megállóig szállítja, az utas részére pedig az, hogy e szolgáltatásért díjat fizet. A BKV Zrt. szolgáltatásaiért fizetendő díjakat a Viteldíj - rendelet határozza meg. Az utazási feltételek szerint a szerződés azáltal jön létre, hogy az utas a BKV Zrt. járművére felszáll, illetve a metró és a HÉV esetében a peronzár vonalát átlépi. A BKV Zrt. e szerződése a Ptk. 205/A. §-a értelmében általános szerződési feltételnek minősül.”

A Kúria is a polgári jog keretei között vizsgálta az ellenőr eljárására vonatkozó előírásokat, valamint a BKV Zrt. -vel kapcsolatos polgári jogviszonyom keretei közötti kötelezettségemet.

Az idézett ombudsmani jelentésben hivatkozott Ptk. 205/A. § (1) bekezdése szerint: „Általános szerződési feltételnek minősül az a szerződési feltétel, amelyet az egyik fél több szerződés megkötése céljából egyoldalúan, a másik fél közreműködése nélkül előre meghatároz, és amelyet a felek egyedileg nem tárgyaltak meg.”

Az általános szerződési feltételekkel kapcsolatban a Ptk. 207. §-a így rendelkezik:

„(1) A szerződési nyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a másik félnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett.

(2) Ha az általános szerződési feltétel, illetve a fogyasztói szerződés tartalma az (1) bekezdésben foglalt szabály alkalmazásával nem állapítható meg **egyértelműen, a feltétel meghatározójával szerződő fél, illetve a fogyasztó számára kedvezőbb értelmezést kell elfogadni.** „

Ebből egyértelműen következik, hogy a BKV Zrt. utazási feltételében leírtakra vonatkozóan az általam értelmezett mód az irányadó, mely alapján nem kötelezettségem a jegy megvárása, csak annak kijáratig való megőrzése és ellenőrzésre való átadása, mivel az utazási feltételekben megfogalmazott: „Valamennyi jegyet, bérletet vagy utazásra jogosító egyéb igazolványt/igazolást **ellenőrzéskor át kell adni az ellenőrzést végző személynek.**” szavak általános jelentéséből egyértelműen az következik, hogy ellenőrzésre át kell adni a jegyet. Az nem következik belőle, hogy vissza is kell venni.

Mivel a részemre megismerhető kötelezettségeket teljes mértékben betartottam, a Kúria által hivatkozott 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 4.§ (1) bekezdése szerinti kölcsönös együttműködési kötelezettségemnek is eleget tettem.

Így a Kúria indolkásának érvelése, miszerint nem vitatott, hogy köteles vagyok megvárni a menetjegy ellenőrzés befejezését és addig nem mehetek el az ellenőrzés helyszínéről, ez a Ptk. hivatkozott §-aiban foglaltakkal ellentétes.

Ezt a gondolatmenetet továbbvezetve, miszerint nem a Ptk.-ban megfogalmazottak szerint jártam el az utazásom során azért, hogy nem vártam meg a jegyem, ebből kifolyólag vezette le a Kúria, hogy a velem szemben fellépő jegyellenőr eljárása jogszerű volt, és ezáltal megilleti őt a kitüntetett védelem.

A kúria teljes mértékben figyelmen kívül hagyta az Alkotmány XXVII. cikk (1) bekezdésben rögzített szabad mozgáshoz való jogomat, így legalizálva a jegyellenőr alkotmányos jogot sértő- és így – jogsértő/jogtalan eljárását.

Ezzel a magyarázattal a Kúria a contra legem jogértelmezést, mint a törvénytől való függetlenedés eszközét alkalmazta, mely során alkotmányos jogaimat is, mint a IV. cikk (1) szabadsághoz és ezzel összefüggésben a XXVII. cikk (1) szabad mozgáshoz való jogomat, valamint M (2) engem, mint fogyasztót megillető állam által biztosított védelem alkotmányos jogaimban sértett (Az M cikk (2) bekezdésében foglaltakkal az EJEE I. fejezet 7. cikke is foglalkozik.)

A Kúria tette ezt annak ellenére, hogy az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdése azt mondja ki, hogy „Az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg. Alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható.”

A szabad mozgás, mint alkotmányos alapjog korlátozását sem céljában sem arányában nem indokolhatja a kijáratnál a jegyellenőrnek átadott érvényes jegyem megvárása.

A hivatkozott Ptk. paragrafusait figyelmen kívül hagyva, illetve tartalmán túlterjeszkedve indoklásul felhasználva megállapítható, hogy a panasszal támadott végzés meghozatala során a Kúria contra legem értelmezte a Ptk.-t.

A contra legem jogértelmezés:

A jogértelmezés az a bírói eszköz, amely helyes alkalmazással elősegíti a jogszabály érvényesülését a konkrét életviszonyokban. Visszaélésszerű alkalmazása esetén viszont a jogszabálytól való elrugaszkodás, a jogszabálytól való függetlenedés eszközévé válhat a bíró kezében, ahogyan ez a jelen eljárás tárgyául szolgáló esetben is történt.

Bautman László (Prof. Dr. Batman László, egyetemi tanár, tanszékvezető SZTE-ÁJK) szerint:”

A jogszöveg átlépésének egyik általánosan alkalmazott jogi technikája az, amikor a bíró a jogszabály célját szögezi szembe a jogszöveggel. A jogszabály céljának figyelembevétele teljesen helyénvaló, ha ez a cél a jogszövegben megjelenik vagy abból kétség nélkül, egyértelműen levezethető, a konkrét ügyre vonatkozathatóan is.

Probléma akkor adódik, ha a jogszabály konstruált, a bíró által megállapított célja kerül szembe a jogszöveggel, és az így konstruált jogszabályi cél arra szolgál, hogy a bíró a jogszövegen túllépjen. Ebben a helyzetben az ilyen érvelés Achilles-sarka az, hogy miképpen magyarázható a jogszöveg szűkebb értelme az általánosabb szinten megkonstruált jogszabályi célhoz képest, tehát a tágabban felfogott cél miért nem tükröződik magában a jogszövegben.

Ez a szempont azért lényeges, mert amennyiben el is fogadjuk a bíró által konstruált jogszabályi célt, feltételezhető, hogy a jogalkotó ezt a célt a jogszövegben megnyilvánuló szabályok által meghúzott határok között és feltételek mellett kívánja megvalósítani.”

A Kúria indoklásában nem azt juttatta érvényre, hogy mi volt a Ptk. hivatkozott §-ának objektív törvényi rendeltetése, hanem az volt látható, hogy a Kúria mit látna jónak.

Álláspontom szerint a Kúria nem akart a törvénynek megfelelő döntést hozni. Nem ahhoz hívta segítségül a jogértelmezés módszerét, hogy megállapítsa a jegyellenőr alapjogsértő eljárásról, hogy jogtalan, hanem éppen az ellenkezőjét tette, legalizálta sértett jogszerűtlen jegyellenőri eljárását.

Az Alkotmánybíróság 15/2014 (V.13) AB határozatában rögzítette, hogy a szó szerinti (exegetikus) értelemről eltérő értelmet akkor lehet a jogszabályszövegnek tulajdonítani, „ha a nyelvtani értelem abszurd eredményre vezetne”.

Jelen ügyben a bírói jogértelmezés, mely az általa hivatkozott polgári jog által szabályozott szerződéses jogviszony szerinti az utas, vagyis a fogyasztó (jelen esetben én magam) alapvető kötelezettségeit taglalta, teljesen ellentmond a Ptk. jelen ügyre vonatkozó §-ában leírtaktól, annak ellenére, hogy elismerte, hogy az utazási feltételek olyan kifejezett rendelkezést nem tartalmaztak, miszerint az utas a menetjegy ellenőrzés megtörténtét, annak befejezését köteles megvárni és amíg az folyik, a menetjegy ellenőrzés helyszínéről még az érvényes menetjeggyel utazó sem távozhat el, mégis úgy érvelt, hogy együttműködési kötelezettségemnek akkor teszek eleget, ha a menetjegy ellenőrzésének a befejezéséig nem hagyom el az ellenőrzés helyszínét., így a Kúria súlyos jogértelmezési hibát követett el, és nemcsak hibát vétett, hanem Alkotmányos jogot sértő módon érvelt, ugyanis éppen a szolgáltatót védi a fogyasztóval szemben, holott az Alaptörvény egyértelműen rendelkezik a fogyasztó jogainak védelméről (M. cikk), mely jelen ügyben én voltam, a BKV Zrt. pedig a szolgáltató.

Az egész eljárás során hivatkoztam arra, hogy nem köteletségem megvárni a jegyem, amit a kijáratnál ellenőrzésre átadtam, mert az utazási feltételek nem ír elő számomra ilyen kötelezettséget.

Nem véletlen, hogy az Általános szerződési feltételek alapján létrejött jogviszonyokra megalkotásra került e törvényhely, mely a fogyasztót védi. A bírói érvelés ezzel teljesen ellentétes, így azáltal, hogy nem tett eleget az alaptörvény 28. cikkben leírtaknak, még az M. cikkben megfogalmazott jogomat is sértve fejtette ki érvelését, így a tisztességes eljáráshoz való jogom is sérült.

Az bírói indoklás következő részében pedig a szabad mozgáshoz való általános alapjogom sérült, mikor is legalizálta a sértett velem szembeni jogszerűtlen eljárását.

Az ügy érdemi szempontjából azért fontosak ezek a törvénnyel ellentétes bírói érvelések, mert ez alapján lett a sértett jogszerűtlen eljárása jogszerűnek minősítve, és így lett az én cselekedetem ezáltal törvényellenessé nyilvánítva, megfosztva engem a jogos védelem jogától is, arra hivatkozással, hogy jogszerű volt a sértett eljárása, így nem lehettem jogos védelmi helyzetben, mert az jogtalanságot feltételez a támadó részéről. Ezzel kapcsolatosan sérült az Alaptörvény V. cikkében biztosított jogos védelemhez való jogom is.

Hivatkozással a 3173/2015 AB határozat alapjául szolgáló kiegészített panaszban megfogalmazottakra, melyben szintén a bírói jogértelmezés problematikája került felvetésre, melyre részben jelen beadványomban is hivatkoztam, s mely alapján hivatkozott panasz vizsgálatra került, szintén hivatkozom az alábbiakra:

Mindezek alapján megállapítható, hogy a jogértelmezés álcájába bújtatott Kúria ellenszegülése a törvény szövegével és tartalmával mely jogértelmezés ezen felül alkotmányos alapjogaimat is sérti, így a tisztességes eljáráshoz való jogomat is sérti, mégpedig alapjaiban és lényegesen.

Ugyanis amennyiben a Kúria a Ptk. megfelelő törvényhelyeit a törvény szövege szerint értelmezi és

ezt a gondolatmenetet továbbvezetve nem legalizálja a sértett jogszerűtlen eljárását, egyrészt a jogegységi határozat szerint a bíróságnak érdemben vizsgálni kellett volna a jogos védelmi helyzetet, és a sértett jogszerűtlen eljárása miatt a II. fokú ítéletet meg kellett volna változtatni, fel kellett volna menteni.

Az Úgynevezett valódi alkotmányjogi panasz intézményének bevezetése óta egyedi ügyekben alkalmazott önkényes bírói mérlegelés is szolgálhat alkotmányos revízió alapjául. Felvetődik, hogy egyes bírák bizonyos ügyekben az Alkotmánybíróság „élő jogot” tisztelő [57/1991. (XI.8.) Abh. óta érvényesült] hozzáállására apellálva úgy próbálnak meg mentesülni az AB érdemi alkotmányos kontrollja alól, hogy a legkirívóbb jogsértéseiket is jogértelmezésnek állítják be, arra alapozva, hogy az Alkotmánybíróság a jogértelmezési (felülértelmezés) tevékenységtől a valódi alkotmányjogi panasz bevezetése óta is igyekszik bizonyos távolságot tartani. Ez a távolságtartás azonban súlyos alkotmányos jogsérelmekhez vezethet akkor, ha a névleges jogértelmezés a bírói önkény bevett és népszerű eszközévé válik. Ezt megelőzendő véleményem szerint az Alkotmánybíróság nem kerülheti el azt, hogy a contra legem eredményre vezető jogértelmezéseknél megvizsgálja, hogy a bírói jogértelmezés az alkotmányosság keretei között maradt-e illetőleg sor került-e a bírói jogász értelemben vett jogértelmezésre, vagy a bíró csupán annak címkéjét használta a törvény semmibevétele során.

Ez az alkotmánybírói vizsgálódás egyébként összhangban van a Kúria elnökének álláspontjával is, aki a valódi alkotmányjogi panasz kapcsán egy előadásában úgy fogalmazott: „a vizsgálat tárgykörének a bírói jogalkalmazó – jogértelmező tevékenységre történő kiterjesztése illeszkedik a „fékek és ellensúlyok „ rendszerébe: a bírói hatalom függetlensége nem jelenthet korlátlan hatalmat, s minthogy az önkényes döntések lehetősége nem zárható ki, indokolt az állampolgárok jogvédelmi eszköztárának kibővítése.”

Pécel, 2015.10.07.

Tisztelettel:

